

Siyaset Günlüğü

DERYA
SAZAK

ABD notları

Beş günlük ABD gezisini tamamlayan Başbakan Ecevit, geride hangi izlenimleri bırakarak yurda döndü? Önce birkaç siyasi not...

Clinton'ın görev süresinin tamamlanması na 15 ay kala Beyaz Saray, Ankara'daki "siyasi istikrar"ı fazlasıyla önemsiyor. ABD'den farklı olarak Türkiye'de yönetim yapılanması kurumlardan çok kişilere dayandığı için liderlerin durumu dikkatle izleniyor. Washington'un dikkati, 2000'lerin başındaki "iki değişken"e odaklanmış durumda. Demirel'in görev süresi ve Ecevit'in sağlığı!

ABD yönetimini şu sıra en fazla rahatsız edecek senaryo, Çankaya'da Mayıs ayındaki "olağan" görev değişikliğinden önce hiç istenmeyen bir durumla, hükümet kriziyle karşılaşılmasıdır.

Politik ya da sağlık, gerekçesi ne olursa olsun, 18 Nisan sonrası dengelerin değişmesini Clinton yönetimi düşünmek bile istemiyor.

Deprem dahil, onca felaketten sonra böyle bir kabusu yaşamak Türkiye'nin de işine gelmez!

Ecevit bu yüzden Beyaz Saray'da çok ayrıntılı olarak Meclis'in bu dönemdeki hızlı çalışma temposunu ve çıkarılan 67 yasayı anlattı. Ve çok uyumlu bir hükümetin işbaşında olduğu mesajını verdi.

ABD yönetimi de bunun farkında... Heyeteki parlamenterlerden Murat Sökmenoğlu, MHP'nin hükümete sağladığı siyasi desteğin ne denli kalıcı olduğunu şu örnekle anlatıyordu:

"Başbakan'a vekalet eden Devlet Bey'e sormuşlar, bekleyen kararnamele ne yapacaksınız diye... Savaş hali hariç, hiçbir kağıdı imzalamam demiş."

1974'teki koalisyonun, Kıbrıs'taki askeri harekate rağmen Erbakan'ın başbakanı vekalet sorunu yüzünden bozulduğu anımsanırsa, DSP ve MHP liderlerinin karşılıklı güveni önemlidir.

Amerika, 2000 yılını, başkanlık kampanyası ile geçirecek.

Clinton iki dönem başkanlık yaptığı için aday olamıyor ama Bush'un oğlunu çıkaran Cumhuriyetçiler'in karşısında, Demokratlar'ın kazanma şansını garantilemeye çalışıyor. Kalan 15 ayını iyi değerlendirmek istemesi bu yüzden. Partisinin kaybetmesi halinde bu durumun Monica skandalına bağlanacağını farkında. Uluslararası bir başarıya ihtiyacı olacağı açık. Irak, Kosova, Kıbrıs gündemden bu nedenle düşmüyor... Türkiye, Helsinki'deki AB adaylığıyla eş zamanlı olarak Kıbrıs'ta uzlaşma sürdürüyor.

IMF ile "stand-by"ın Aralık sonuna kalması da ilginç bir zamanlama oluşturmuyor mu?

Görüşmeleri yürüten Devlet Bakanı Recep Onal, IMF ile yardım değil, "rating" antlaşması yapılacağını böylece uluslararası piyasaların beklediği "yeşil ışık"ın Aralık sonunda yanacağını söylüyor.

Bakalım 2000, umutların yeniden inşa edileceği yıl olacak mı?

Ve son izlenimler...

Ecevit, sağlığı üzerinde toplanan kuşku bulutlarına rağmen yazılı metine takılı kalmadıkça eski rahatlığında konuşuyor. Beyaz Saray çıkışında, güvenlik çemberi içerisindeki "limuzin"i durdurup, gösteri yapan Türklerle el sıkışması, siyasi reflekslerinin hala güçlü olduğunun kanıtıdır. Ancak, çevresinde etkin bir siyasi danışmana ihtiyaç duyulduğu kesin. Uzun ve yorucu metinlerden uzaklaşılsa, 30 Ağustos gafi dahil, "Ecevit hasta mı?" kuşkusunu uyandıracak onca olay yaşanmazdı.

Başbakan'ın sağ salim ülkeye dönüşü sevinçlidir.

e-mail: dsazak@milliyet.com.tr Fax: 0212 505 62 04

Dinar yeniden yaratıldı

İYİ ÖRNEKLER DE VAR

6.1 şiddetindeki depremde yıkılan Dinar, dört yıl içinde eskisinden daha modern hale getirildi

Cem Çon Dinar

Afyon'un Dinar ilçesi, 1 Ekim 1995'te 6.1 şiddetindeki depremde ağır hasar gördü. Depremde 95 Dinarlı ölümler 250 kişi de yaralandı. 2 bin 450 konut ağır, 1264 konut orta, 2132 konut da az hasar gördü. Dinar'ın köylerinde ise 3332 konut yara aldı.

Devlet 3 bin 475 hak sahibine bir yılda depreme dayanıklı afet konutlarını teslim etti ve 1995 rakamlarıyla depremzedelere 22 trilyon lira dağıttı. Dinar'ın kanalizasyon, su, elektrik ve telefon şebekeleriyle yolları yeniden yapıldı. Kaymakamlık, emniyet müdürlüğü, belediye, adliye, belediye iş merkezi ve lojmanları yenilendi.

Açıktaki kalan yok

Dinar depreminden sonra depremzedelerden açıktaki kalan olmadı. Devlet afet konutlarını yapmak için önce arsaları kamulaştırdı.

Kamulaştırma sırasında depremde az hasar gören bölgelere öncelik verildi. Daha sonra yapılan ihaleyi Ankara'dan Yenigün ve Özar ile Adana'dan Kuzu, Diyarbakır'dan Kulak İnşaat firmaları kazandı.

Hiç zaman kaybetmeden inşaatı başlatan firmalar, 2 değişik modelden oluşan evleri bir yılda tamamladılar. Evlerden bir bölümü 4 kat 16 daireli, bir kısmı da altı dükkan olmak üzere, 3 kat 6 daireli olarak inşaa edildi.

Tamamlanan binalar, evleri tamamen yıkılmış ve Dinar'da başka evi olmayan ailelere verildi. Bu arada Dinar'da da fırsat düşkünlüleri sahneye

Yaklaşık 10 bin binanın hasar gördüğü Dinar'da depremden bir yıl sonra 3 bin 475 afetzedeye yeni konut yapılarak teslim edildi. İlçenin kanalizasyon, elektrik, telefon ve su şebekeleri de yenilendi.

çıktı. Bazı uyanıklar Dinar'da başka evleri olmasına rağmen, buradan ev almak üzere başvuruda bulundu. Bunların bir kısmına ev verildi. Ancak daha sonra Kaymakamlık tarafından tesbit edilenlerden verilen evler geri alındı.

Deprem öncesinde çok az sokağında kaldırım bulunan Dinar, şimdilerde modern görünümüy-

le dikkat çekiyor. Binaların çoğunun yıkılmasından yararlanan belediye, yolları genişletirken bir çok mahalleye de kaldırımlar yaptı.

Bu durumdan memnun kalan Dinarlılar, "Eskiden trafik keşmekeşi yaşıyorduk. Deprem sonrasında açılan yeni caddeler ve kaldırımlar sayesinde çok düzenli bir ilçe haline geldik" dediler.

Daire taksidi
8 milyon lira

Evler 1 milyar 600 milyon lira ile 2 milyar 200 milyon lira arasında değişen fiyatla Emlak Bankası'nın iki yıl ödemesiz, 15 yıl geri ödemeli olarak hak sahiplerine teslim edildi. Bu rakamlara göre depremzedeler ev kiralatmanın 50 milyon liradan başladığı Dinar'da aylık 8 milyon 888 bin ile 12 milyon 333 bin lira arasında değişen taksitlerle ev sahibi oldular.

Korku, evlilikleri sarsıyor

Ayşegül Aydoğan İstanbul

Marmara depreminin insanları üzerinde yarattığı olumsuz etki evlilikleri de sarstı. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Evlilik Danışma Merkezi'nden Psikiyatrist Rukiye Hayran, depremden çiftlerin olumsuz etkilendiğini ve başvurularında büyük artış olduğunu söyledi.

Hayran, kadınların yoğun korku yaşamaları ve eşlerinin bu korkularını anlamaması nedeniyle çiftler arasında tartışma yaşandığını, eşlerin "deprem stresinin acısını" birbirlerinden çıkardıklarını belirterek "Kadınlarda daha yoğun korkular görüyoruz. Erkek bu korkuları anlamakta güçlük çekiyor. Kadın sokakta yatmak istiyor, çocuğunu tehlikeye atmak istemediğini söylüyor. Erkek ise eve girmek, yatağında uyumak istiyor. Bu noktada tartışma başlıyor" dedi.

Genç evliler daha sorunlu

Başvuranların genellikle 20 - 30 yaş arası çiftlerden oluştuğunu belirten Hayran, kendilerine öncelikle kadınların başvurduğunu ifade ederek, "Kadın daha kolay yakınabilir ve ağlayabilir. Erkek ise 'erkekler ağlamaz, üzülmez' inancıyla üzüntü ve tepkisini dışı vuramıyor. Bunu yıkmaya çalışıyoruz" diye konuştu. Önceden sorunu olan çiftlerde ise sorunların daha da ağırlaştığını ve tartışmaların kavga boyutuna geldiğini gözlediklerini dile getiren Rukiye Hayran şöyle devam etti:

"Depremden sonra 'daha da kötü olduk' diyenler var. Başvuran çiftlerden birinde kadın, 'Deprem anında biz de dışarı çıktık. İnsanlar o dehşeti yaşarken birbirlerine sarılıyordu. Bizse düşman gibiydik. Buz gibiydik' dedi."

Kadın korkuyor... Erkek ilgisiz...

- İlgisizlikten şikayetçi, erkeği depreme rağmen "çok rahat olmakla" suçluyor.
- Çocuğunu kaybetme duygusu daha belirgin. Sokakta yatmaya razı oluyor.
- Erkeğe göre acıya daha dayanıklı, ortamdaki erkek kadar şikayetçi değil.
- Evini mutfağını özlediğini söyleyerek ağlayabiliyor ve rahatlıyor

- Kadını, "korkun yüzünden hayatımız mahvoldu" diye suçluyor.
- "Bu kadar korkacak ne var" tutumu içinde. Kadının korkusunu anlamıyor.
- "Arabada, çadırdaki yatıyoruz. Sabah kalkıp işe gidiyorum" diye dert yanıyor.
- "Erkekler ağlamaz, üzülmez" inancıyla tepkilerini dışı vuramıyor, gerginleşiyor.

'Yaşatmak için el ele'

Bahçeşehir Belediyesi'nin depremzedelere ev yaptırmak için kaynak yaratmak amacıyla düzenlediği konsere depremde babasını kaybeden şarkıcı Şebnem Ferah da katıldı. Şebnem Ferah parçalarını seslendirirken gözyaşlarını gizleyemedi. Bahçeşehir Gölet'te düzenlenen konsere Teoman ile son ayların popüler grubu Athena da katıldı. İki bin kişinin izlediği konserden yaklaşık 10 milyar lira elde edildi. Yaşar Çakmak

Koçal: Teslim olacağım

Yalova Milha

Yalova Asliye Ceza Mahkemesi'nce 1986 yılında yaptırdığı bloklardan birinin çökmesi ve 8 kişinin ölmesi nedeniyle hakkında tutuklama kararı verildikten sonra kayıplara karışan Belediye Başkanı Yakup Koçal, teslim olacağını bildirdi. "Dikkatsizlik ve tedbirsizlik sonucu birden fazla kişinin ölümüne sebebiyet vermek" suçundan tutuklanmasına karar verilen ve güvenlik kuvvetlerince her yerde aranan Koçal, telefonla görüştüğü habercilerin neredede olduğuna ilişkin sorularına yanıt vermedi. Koçal, "Kimse den kaçmıyorum, sadece dinleniyorum" iddiasında bulundu.

Armutlu fayı uyarısı

Ayşe Altıok İstanbul

TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Oğuz Gündoğdu, MTA Sismik 1 gemisiyle yaptığı incelemede, Armutlu yakınlarında denizdeki fayın kırılmadığını, kırılmaya hazır beklediğini belirtti. Gündoğdu, "Bu ne zaman açığa çıkacak belli değil. Ancak Marmara Denizi içinde önlem almamız gerektiren boyutta risk artmıştır" dedi. Meksika depremi ile Türkiye'deki depremin farklı olduğunu da kaydeden Gündoğdu, "Meksika'da tsunaminin yarattığı dalgalar, depreme karşı 10 - 15 dakika zaman tanıyor. Ancak Türkiye'nin böyle bir şansı yok" dedi.

Sosyal demokratların konut dayanışması

Ankara Milliyet

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Şule Bucak, depremin ardından yurtdışındaki çeşitli sosyal demokrat kuruluş, parti ve hükümet üyeleriyle yaraların sarılması konusunda görüş alışverişinde bulunduklarını belirterek, "Sosyal demokrat dünya, halkımızla dayanışma için büyük çaba gösteriyor" dedi.

Bucak, Parti Meclisi (PM) üyesi Ercan Karakaş'la birlikte CHP Genel Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısında, sosyal demokrat kuruluş, parti ve hükümet üyeleriyle birlikte deprem bölgesindeki konut sorununun çözümüne katkıda bulunmak istediklerini söyledi.

Karakaş da, uluslararası yardımların deprem bölgesine ulaştırılmasında gümrük mevzuatı nedeniyle güçlük yaşandığını, bu konuda uluslararası kurum ve kuruluşlara kolaylık sağlanması gerektiğini dile getirdi.